

Przegląd polityczny

STOSUNKI NIEMIECKO-ROSYJSKIE W CIĄGU OSTATNICH TRZECH LAT.

„Echo de Paris” zamieszcza w jednym z ostatnich numerów swego dziennika w obszernym artykule zestawienie działalności Rządu niemieckiego od chwili klęski na zachodzie w stosunku do Rosji sowieckiej. Zestawienie to, jako dotyczące się kwestji najbliższej nas obchodzącej i ilustrujące znakomicie niemieckie plany w stosunku do Rosji i zakres ich wpływów, w streszczeniu podajemy.

Otóż na wstępie stwierdza bezimienny autor artykułu, że bolszewizm zaszczerpiony przy niemieckim współudziale Rosji, był dla nich tylko środkiem do obalenia rosyjskiego frontu, zaś utrwalili się wbrew ich oczekiwaniu i życzeniom. Niemcom po klęsce brakło siły na obalenie bolszewizmu, zaś lepiej poinformowani od Sprzymierzonych o stosunkach rosyjskich nie wierzyli w powodzenie Denikina i Kołczaka. Natomiast od r. 1919 starają się nawiązać z Rosją sowiecką stosunki gospodarcze. Dlatego też, aby być wciąż dokładnie poinformowanymi o sytuacji wewnętrznej Rosji, Niemcy usiłują ją nieustannie badać ekspedycjami naukowymi. Starania niemieckie nie pozostają długo bez skutków.

Wistaryku” w komunikacie, nawołującym do zakupu-

W miesiącu kwietniu r. 1921 zostaje zawarty w Moskwie pomiędzy przedstawicielami niemieckiego m.n. spraw zagr. a komisariatem zagr. sowieckim „tymczasowy układ w celu ustalenia stosunków między obydwojoma krajami, dołączenia do delegacji istniejących w obu krajach delegacji handlowych, i w celu zapewnienia bezpiecznej wymiany handlowej”. Od tam stosunki między Niemcami a Rosją stają się z dnia na dzień bliższe. Krassn. były inżynier p. Hugo Stinnes'a przybywa do Berlina i reformuje delegację sowiecką. Krestiniński osiedla się w Berlinie jako ambasador sowiektów, zaś Dr. Wodenfeld zostaje charge d'affaires w Moskwie. Następuje otwarcie konsulatów: bolszewickiego w Szczecinie i niemieckiego w Piotrogradzie. Delegacje niemieckie handlowe udają się do Rosji: jedna do Odessy, druga do Piotrogradu, trzecia najważniejsza do Moskwy.

Prof. Zomonosow przedstawiciel komisariatu sowieckiego zamawia w Niemczech 700 lokomotyw w cenie po 2 miliony marek papierowych jedna. Pierwsze lokomotywy dostarczono w listopadzie 1921, resztę w styczniu br. Podczas pierwszego trymestru 1921 r. 224.000 ton towarów handlowych wywieziono z Niemiec do Rosji a Dr. Simon oświadczył w „Reichstagu”: „Musimy zwrócić uwagę naszą na Wschód, ponieważ nadwyżka naszej produkcji umysłowej i gospodarczej pójdzie w tym kierunku”. W drugim trymestrze r. 1921 tworzy się wielkie towarzystwo „Deutsche Russische Transport Gesellschaft” z filją w Piotrogradzie.

„W sierpniu p. Hermann, szef delegacji handlowej niemieckiej w Moskwie, zawiera z komisariatem rolnictwa kontrakt, którego przedmiotem jest wielkie zamówienie nasion i maszyn rolniczych. Zapłata ma być uiszczona w naturze, a mianowicie w lnę i drzewie. W grudniu zostaje zawarta konwencja ustalająca swobodną komunikację telegraficzną pomiędzy obydwojoma krajami. W tym samym miesiącu niemieckie konsorcjum otrzymuje koncesję rolniczą obejmującą na tysiąc dziesięcin ziemi w południowej Rosji. Również w grudniu prof. Zomonosow czyni nowe olbrzymie zamówienia z dziedziny kolejnictwa na sumę 200 milj. rubli w złocie. W niemieckich dziennikach ukazują się liczne ogłoszenia szukające robotników metalurgicznych dla wyjazdu do Rosji; tysiące robotników wyjeżdża albo też przygotowuje się do wyjazdu. Raporty naszych (tj. francuskich) przedstawicieli w państwach bałtyckich oznajmiają, iż przejazd Niemców od bywa się przeważnie przez Rewal.

Rezultaty roku 1921 są znaczne; wywóz niemiecki do Rosji wzrósł ogromnie. Na 20 milionów pudów towarów wyładowanych w 1921 r. w porcie piotrogodzkiem, 1/3 przybyła z Niemiec; na 230 okrętów, które zawinęły do tego portu, 106 było niemieckich. Na 1.551.170 pudów wytworów metalicznych dowiezionych do Rosji w październiku r. 1921, 1.534.452 pudów pochodziło z Niemiec.

Inżynier Müller, gener. sekretarz ekonomicznego biura dla stosunków handlowych z Rosją oświadcza z końcem grudnia przedstawicielom prasy, że grono bankierów, kupców, przemysłowców, obejmujące 78 największych przedsiębiorstw przemysłu niemieckiego, towarzystwa naukowe i robotnicze pod przewodnictwem Wirtschaftstelle für Handel und Industrie in dem Osten, postanawiają utworzyć centralny bank niemiecko-rosyjski. Bank ten utworzyć ma we wszystkich wielkich ośrodkach rosyjskich filje, przy których zakładane będą rosyjsko-niemieckie izby handlowe. Rząd sowiektów miał przyrzec filjom Banku i izdom handlowym całkowitą swobodę i niezależność działania. — Szereg poszczególnych banków niemieckich nawiązuje stosunki finansowe z Bankiem państwowym sowiektów, tak, iż stwierdzić można po latach 7-miu przerw nawiązanie bliskich stosunków pomiędzy instytucjami

DRZEWO

tygodnik dla handlu i przemysłu drzewnego wychodzi nakładem Księgarni Polskiej we Lwowie, pod redakcją J. Szynycera. Przynosi najświeższe wiadomości rynkowe także w głównych językach europejskich i przyjmuje w tychże ogłoszenia. Oddział taryfowy i reklamacyjny, udziela wyjaśnień w sprawach kolejowych.

mi kredytowymi Rosji i Niemiec. Rząd sowiecki czyni w Niemczech coraz nowe zamówienia i zakupy.

Wreszcie w ostatnich tygodniach jako najnowszy objaw niemiecko-rosyjskiego zbliżenia, donoszą nam, iż Rząd sowiecki zgodził się na utworzenie na nowo konsulatów niemieckich w miastach: Kazań, Baku, Tyflis, Rostow nad Donem, Batum, Sebastopol, Kijów i Mikołajów.

W zakończeniu zapytuje autor artykułu: jakie wnioski należy z tego zestawienia faktów wyciągnąć. Następnie zaś udziela na to pytanie następującej odpowiedzi:

„Niemcy widocznie, z dnia na dzień stały mocniej obydwiema nogami w Rosji, jednak odczuwa się, że sposób traktowania tej działalności ulega ewolucji. Rosja nie może już dłużej płacić; w ostatnich transakcjach jest już mowa o kredytach i wchodzi w grę banki. — Panowanie sowiektów, brak bezpieczeństwa w stosunkach sądowniczych, dezorganizacja transportu i warunki materialne życia w Rosji, nie pozwoliły do-

tać na program ścisłej współpracy gospodarczej Rosji z Niemcami. Tak długo jak Rząd sowiecki mógł uiszczać zapłaty w złocie albo też w produktach wywozowych. Niemcy znachodziły możliwość traktowania pewnej ilości operacji, w których przemysł ich znajdował poważny zbytk za gotówkę. Obecnie złota w Rosji coraz mniej; ta niewielka ilość, jaką sowiekty posiadają, chowają zazdrośnie na propagandę zagraniczną. Materiały pierwszorzędnej jakości się wyczerpują — trzeba wynaleźć nową monetę wymienną. Stąd apel Niemiec do Europy i Ameryki, aby te zainteresowały się Rosją i udzieliły jej kredytów, z których korzystałyby Niemcy, które dostarczają Rosji swoich fabrykatów; stąd pomysł konsorcjum, drogie panom Stinnes'owi i Rathenau'owi, Niemcy mają w Rosji swoich ludzi; w Niemczech sprawy rosyjskie są szczegółowo badane; materiały fabryczne są już, albo też będą w najkrótszym czasie gotowe; plany są gotowe. Plany te przedłożą Niemcy konferencji genueńskiej. O tych planach zapowiada autor artykułu następny.

Zbliżenie rosyjsko-niemieckie.

Moskwa. (PAT.) W gmachu związków zawodowych odbyło się pierwsze organizacyjne posiedzenie towarzystwa zbliżenia rosyjsko-niemieckiego. W posiedzeniu wzięło udział około 150 osób, z czego 50% stanowili przemysłowcy, inżynierowie i kupcy a resztę przedstawiciele świata naukowego i artystycznego. — Na posiedzeniu był także obecny zastępca posła niemieckiego Hindelheld, oraz przedstawiciele partii komunistycznej i rządu sowieckiego między innymi

Bielaków. — Towarzystwo to organizuje się pod wpływem niemieckim. Celem towarzystwa jest zbliżenie obu narodów pod względem ekonomicznym i kulturalnym i nawiązanie serdecznych stosunków między obi państwami. — Posiedzenie nie zostało zakończone i nie dokonano wyboru prezydium, skutkiem pożaru, który wybuchł w tym domu. Dalszy ciąg posiedzenia odłożono

Sprawa świadczeń niemieckich w parlamencie francuskim.

Paryż. (PAT.) Havas. W mowie swej wygłoszonej w senacie powołał minister skarbu de Lasterie między innymi, co następuje:

Co się tyczy decyzji komisji reparacyjnej w sprawie wypłat niemieckich w roku 1922, to rzeczywiście chodzi tu o moratorium, które jednak można Niemcom przyznać tylko pod warunkiem, że będzie wprowadzona kontrola nad ich wydatkami i budżetem. — Sprzymierzeńcom nie przychodzi bynajmniej na myśl mieszać się do spraw administracji Rzeszy niemieckiej, jednakże kontrola, której domagają się obecnie państwa sprzymierzone co do trzech lub czterech istotnych punktów gospodarki niemieckiej, jest niezbędna.

Po uruchomieniu tej kontroli będzie można zacząć myśleć o pożyczce międzynarodowej.

Francja potrzebuje pieniędzy a tylko pożyczka niemiecka może pomiędzy tych dostarczyć. Francja nie może już zwiększać swej inflacji. Rządy interesowane wiedzą, jaka decyzja będzie konieczna z chwilą, gdy komisja reparacyjna oświadczy się w sprawie odpowiedzi Niemiec na jej żądania. Sprawa reparacyjna powinna być zatwierdzona, zanim przystąpi się do omówienia kwestji nad budowy Europy. Na tem zamknięto rozprawę ogólną nad budżetem i rozpoczęto rozprawę szczegółową.

Rezolucje konferencji w Rydze

Ryga. (PAT.) Zebrani na konferencji delegacji rządów Estonji, Polski, Łotwy i republiki sowieckiej, która odbyła się w Rydze 29. i 30. marca br., podpisali następujący protokół:

a) Delegacji Estonji, Łotwy, Polski i republiki sowiektów, zebrani w Rydze 30. marca 1922 r., po zbadaniu niektórych kwestji ekonomicznych, przedstawiających wspólne interesy dla ich krajów, uznali zgodnie za pożądane skoordynowanie działalności ich przedstawicieli na konferencji w Genewie w odniesieniu do powyższych kwestji. Wymienione delegacje wyrażają zapatrywanie, iż należy się starać popierać zasadę swobodnego zawierania układów handlowych i ekonomicznych z poszczególnymi państwami, bądź też instytucjami finansowymi lub prywatnymi finansistami.

Delegacji rządów na zebraniu po złożeniu oświadczenia, że są gotowi do ścisłego wypełnienia wszystkich zobowiązań przyjętych przez ich rządy, oraz uznając, że byłoby rzeczą pożądaną wzajemne zagwarantowanie sobie nienaruszalności traktatów pokojowych zawartych między Estonją i Rosją, między Łotwą a Rosją, między Polską z jednej a Rosją, Ukrainą i Białorusią z drugiej strony, delegacji Estonji, Łotwy i Polski wyrażają zapatrywanie, że byłoby rzeczą wskazaną ze względu na dzieło odbudowy ekonomicznej w Europie wschodniej, uznać prawnie Rząd Rosji sowieckiej.

b) Delegacji wyrażają zapatrywanie, że w interesie przywrócenia stosunków handlowych między krajami reprezentowanymi na powyższym zebraniu, leży 1. udzielenie prawa wejścia i ułatwienie swobodnej cyrkulacji na terenie odnośnych państw obywatelom danych krajów, udającym się za granicę dla pertraktowania interesów handlowych, a to w porozumieniu z poselstwami, znajdującymi się w danej miejscowości; 2. ułatwienie połączeń kolejowych pomiędzy krajami reprezentowanymi na zebraniu, a zwłaszcza ustalenie bezpośrednich transportów dla towarów przeznaczonych dla tych krajów; 3. zawieranie transakcji handlowych na zasadzie kredytu opartego na towarach składanych poza granicami bądź też na dostatecznej gwarancji u-

dzielonej przez banki zainteresowane w kraju, ponadto ułatwienie zakładania mieszanych towarzystw mających na celu zaspokojenie specjalnych potrzeb życia ekonomicznego; 4. zaproponowanie specjalnym instytucjom kredytowym ich krajów, aby weszły w ścisłe bezpośrednie stosunki z odpowiednimi instytucjami innych państw reprezentowanych na zebraniu;

c) Delegacji potwierdzają uroczyste swoje szczerze pragnienia ustalenia powszechnego pokoju, jak również swoją decyzję pozostawania w dobrych stosunkach wzajemnych oraz szukania rozstrzygnięcia spornych kwestji na drodze pokojowej. W tym celu delegacji będą w zupełności popierały zasadę ograniczenia zbrojeń we wszystkich państwach. Delegacji uznają, że dla zagwarantowania pokoju jest rzeczą konieczną, ażeby granice poszczególnych państw były strzeżone wyłącznie przez wojska regularne, albo przez rządowe strażnice graniczne.

Delegacji uważają za nieodzowne do osiągnięcia tego samego celu ustalenie wzdłuż granic stref, do których siły zbrojne byłyby dopuszczane tylko w minimalnej ilości i równej dla obu sąsiadujących państw. Sprawa szerokości tych stref jak również ilości wojsk jakie będą do nich dopuszczane, będą uregulowane specjalnymi układami między odnośnymi państwami. Jednocześnie stwierdzają delegacji powyższych państw, że gromadzenie się sił zbrojnych w bliskości ich granic, jak również wypadki tych oddziałów na terytorjum sąsiedniego państwa stanowią groźbę dla pokoju, i uznają, że każdy rząd ponosi odpowiedzialność za formowanie się na terytorjum jego państwa zbrojnych band, jak również za przejścia ich band na terytorjum państwa sąsiedniego.

Delegacji wyrażają zapatrywanie, że byłoby rzeczą pożyteczną, aby strony reprezentowane na zebraniu wypracowały na konferencji genueńskiej dokładne projekty, mające na celu realizację powyżej wyszczególnionych zasad.

Sporządzono w Rydze w 4 egzemplarzach, 30-go marca 1922. Podp.: Jodko, Phip, Meyerowicz, Cziczerin,

Traktat z Kłajpedą zawarty.

Warszawa. (PAT.) W dniu 31. III. zakończyła się konferencja handlowa pomiędzy przedstawicielami Kłajpedy a przedstawicielami rządu polskiego. Konferencja rozpoczęła się 27. III. pod przewodnictwem wiceministra Strassburgera. Osiągnięto porozumienie co do wszystkich punktów traktatu handlowego opierającego się na zasadzie największego uprzywilejowania. Polska przyznała szereg ułatwień w dziedzinie handlowej z Kłajpedą. Traktat handlowy zostanie podpisany w pierwszych dniach kwietnia w Kłajpedzie przez wysokiego komisarza Pekimę z jednej a p. postą Szarotę z drugiej strony. Traktat ten da podłoże do nawiązania stosunków gospodarczych pomiędzy Kłajpedą a Polską. Czas trwania traktatu wynosi 1 rok. Delegacja Kłajpedy z p. Szarotą opuściła dziś Warszawę.

2-letnia służba wojskowa.

UCHWALONA W KOMISJACH.

Warszawa. (Tel. wł.) 31. III. Na dzisiejszym posiedzeniu komisji wojskowej zakończono dyskusję nad określeniem czasu służby wojskowej.

Posłowie socjalistyczni wypowiedzieli się za 18-miesięczną służbą wojskową.

P. Zamorski podniósł, że 2-letnia służba będzie ulgą w porównaniu z dłuższym terminem służby, jaki obowiązywał w państwach zaborczych. Przy 2-letniej służbie możliwe jest wprowadzenie liczniejszych wyjątków i ulg, niż przy 18-miesięcznej.

Ostatni przemawiał p. Skarbek, jako referent, stwierdził rzeczowość i wysoki poziom dyskusji i wyraził ubolewanie, że ani minister wojny, ani szef sztabu nie są obecni. Podał następnie analizę wydatki wojskowe innych państw, jak Francji, Anglii, Czechosłowacji i stwierdził, że Polska, która dopiero przystępuje do organizowania armii, musi mieć budżet wojskowy wyższy, niż kraje o starej organizacji wojskowej.

Przy głosowaniu wniosku p. Liebermana za 8-miesięczną służbą wojskową upadł, gdyż nikt się za nim nie oświadczył, za 18-miesięczną służbą oświadczyli się 4 głosy, zaś za 2-letnią służbą przeszło 16 głosów. Przedstawiciel NPR zgłosił wotum mniejszości za 18-miesięczną służbą.

Wobec tego 7 artykuł ustawy przeszedł w następującym brzmieniu: Czas służby wojskowej jest następujący: W wojsku stałym 2 lata, w rezerwie do końca tego roku kalendarzowego w którym rezerwista skończy 40 lat, w pospolitem ruszeniu do końca tego roku kalendarzowego, w którym rezerwista kończy lat 50. Czas trwania służby w marynarce oznaczy osobna komisja.

Wiek poborowy określono na 21 lat.

50% DODATEK DROŻ. DLA URZĘDNIKÓW.

Warszawa. (PAT.) Rada ministrów na posiedzeniu 30. marca br. postanowiła zakazać wywozu zboża, mięsa, tłuszczu i nabiału, zorganizować komisje rewizyjne dla kontrolowania jak zarządzenia te będą na granicy wykonywane, wezwać ministra sprawiedli. i ministra spraw wewn. do przedłożenia w ciągu dwóch tygodni danych co do zarządzeń przeciw winnym lichwy żywnościowej, oraz ministra spraw wewn. aby zwrócił się do samorządów z poleceniem przestrzegania uchwał komisji dla ustanawiania cen.

Następnie przystąpiono do przeprowadzenia dyskusji nad doraźnym polepszeniem bytu urzędników. Rada ministrów postanowiła wypłacić w pierwszym tygodniu kwietnia wszystkim urzędnikom państwowym i oficerom jednorazowy dodatek drożyzniany w wysokości 50% poborów miesięcznych wedle zasad stosowanych przy wypłacie poprzednich dodatków.

ZJAZD GEOGRAFÓW W KRAKOWIE.

Kraków. (PAT.) Dnia 9 kwietnia rozpoczyna się w Krakowie w sali posiedzeń senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego trzydniowy zjazd geografów polskich który ma na celu ustalenie terminologii geograficznej i podziału geograficznego ziem polskich. W zjeździe biorą udział przedstawiciele nauki polskiej, delegat ministerstwa oświaty, komisji fizjograficznej polskiej Akademii umiejętności, towarzystwa geologicznego i polscy językoznawcy.

N. U. Z. A.

wyda członkom na odcinek 2 legitymacji

1 litr spirytusu

„Bon gout“

uzyskanego z zapasów rządowych dla celów leczniczych. Boczki po owe wydają sklepy „Nuza“ i „Do-tatku“ za złożeniem należności. Wszystkim innym pracownikom państwowym wyda asygnaty poborowe centralne biura

N. U. Z. A. Lwów, Jagiellońska 7.

Zgłoszenia tylko do 8 kwietnia 1922

n1364

PRZED ŚWIĘTAMI I NA ŚWIĘTA!

n1367

ZNANA FIRMA „ZAKOPANE“ ANTONIEGO MOGRA I JERZEGO STACHOWICZA (GŁÓWNY SKŁAD LWÓW UL. AKADEMICKA 24, FILIA LEONA SAPIENY 25). POLECA NA DNI WIELKOPOSTNE WSZELKIEGO RODZAJU KONSERWY RYSNE I SER. NA ŚWIĘTA WIELKANOCNE MIĘDZY INNYMI ARTYKUŁAMI KOLONIALNYMI, MIGDAŁY, RÓDZYNKI, ORZECHY, CZEKOLADĘ,

ANDRUTY POD TARTY ITP. OSA HANDELE ZAOPATRZONE SĄ TAKŻE GEFICIE W NAJSZLAKETNIEJSZE WINA, WÓDKI I LINIERY. PIWO JASNE I CIEMNE, ORAZ PORTER ŻYWIŁKI ZAWSZE NA SKŁADZIE. WSZELKIE ZAMÓWIENIA Z PROWINCJI USKUTECZNI SIĘ ODWROTNIE ZA ZALICZENIEM POCZTOWEM.

O nawiązanie stosunków gospodarczych Polski z Niemcami.

Warszawa. (Tel. wł.) 31. III. Jak wiadomo stosunki gospodarcze między Polską a Niemcami są obecnie bardzo słabe, gdyż Niemcy uprawiają hojnot ekonomiczną Polski, zanoszą się jednak na zmianę pod tym względem.

W czasie rokowań o układ śląski zwrócił się sekretarz delegacji niemieckiej do pełnomocnika polskiego p. Olszowskiego z zawiadomieniem, iż jest upoważniony przez swój rząd do zaproponowania rządowi polskiemu rozpoczęcia rokowań gospodarczych. Rząd nie-

miecki ujął nawet przedmioty, podlegające obradom w 25 artykułach.

P. Olszowski zawiadomił o tem rząd polski, który wysłał do Paryża p. Augusta Popławskiego celem porozumienia się z Radą ambasadorów.

Wymiana zdań ustaliła, że rząd polski gotów jest przystąpić do pertraktacji po podpisaniu ugody śląskiej. W kołach politycznych przypuszczają, że rokowania te mogłyby się zacząć w czerwcu lub lipcu pod egidą Rady ambasadorów.

SEJMN

Warszawa. (PAT.) Na dzisiejszym posiedzeniu Sejmu po odesłaniu w pierwszym czytaniu do komisji projektu ustawy zmieniającej paragrafy 151 i 162 ustawy z r. 1849 o kościele ewangelickim i augsburskim w Królestwie Polskim Sejm uchwalił wniosek w sprawie oddania budynku przy Krakowskim Przedmieściu Nr. 36 na użytek seminarjum im. Konarskiego. Komisja oświatowa wniosła następującą rezolucję: Sejm wzywa ministerstwo wyznań i oświaty, aby 1) zwróciło się o opinię odpowiednich Rad wydziałowych wszystkich szkół akademickich celem zrównania w prawach ze szkołami akademickimi Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie, 2) aby w razie otrzymania przychylniej odpowiedzi wniesiono natychmiast do Sejmu ustawę o zrównaniu w prawach z wszystkimi szkołami akademickimi Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie. Rezolucję przyjęto jednomyślnie.

Następnie przystąpiono do trzeciego czytania ustawy o uposażeniu profesorów szkół akademickich i naukowych sił pomocniczych. Przyjęto poprawkę p. Sokolnickiej poczem całą ustawę przyjęto en bloc w trzecim czytaniu.

Z kolei nastąpiło trzecie czytanie ustawy o podatku od wzbogacenia się, ujawnionego przez nabycie nieruchomości lub przez splacenie wierzytelności hipotecznych. Po krótkim przemówieniu sprawozdawcy p. Kaczyńskiego w głosowaniu wszystkie poprawki odrzucono, a ustawę przyjęto w trzecim czytaniu.

Przystąpiono do trzeciego czytania ustawy w sprawie opodatkowania spadków i darowizn. Wiceminister skarbu Markowski oświadczył, że 500.000 mk. spadku wolnych od podatku, to najdalej ustępstwo na jakie może się zgodzić ministerstwo. Co się tyczy art. 8., to rząd nie zgadza się na prawo żądania zrewidowania wymiarów wszystkich podatków, jak tego pragnie p. Woźnicki. P. Woźnicki zgłosił do art. 6 poprawkę w formie o tyle zmienionej, że rewizja odnoszący się tylko do spadków objętych ustawą z r. 1920, to jest wstecz do r. 1916.

P. Moraczewski oświadcza, że suma pół miliona marek, jako minimum wolne od opodatkowania, jest zbyt wysoka i podtrzymuje swą poprawkę, aby minimum wynosiło 200.000 mk.

Następnie po przemówieniu p. Smoły w głosowaniu przyjęto poprawkę rządową do art. 1, określającą minimum wolne od podatku na sumę 500.000 mk. Nad poprawką p. Woźnickiego do art. 8 głosowano oddzielnie nad częścią pierwszą i drugą. Pierwszą część, rozciągającą możliwość rewizji wymiaru do wszystkich spadków na podstawie ustawy z r. 1920, odrzucono, natomiast druga część dotycząca terminu jednorocznego dla rozstrzygnięcia zażaleń i ewentualnego zwrotu nadpłaty, wreszcie całą ustawę przyjęto w trzecim czytaniu.

P. Niedziński referował ustawę o powiększeniu emisji biletów skarbowych o 20 miliardów, tj. do wysokości 50 miliardów, zaznaczając, że komisja skarbowo-budżetowa przychyliła się jednomyślnie do projektu rządowego. Ustawę przyjęto w drugim i trzecim czytaniu.

Przystąpiono do obrad nad ustawą o dowodach osobistych. Sprawozdawca p. Sobolewski oświadcza, że

posiadanie dowodów osobistych leży zarówno w interesie obywateli, jak i w interesie państwa. Dzisiejsze przepisy pod tym względem są niewystarczające, gdyż przedewszystkiem są różne dla różnych dzielnic. Idzie więc o usunięcie niejednorodności, a sprawa jest ważna również dlatego, że zwłaszcza ze wschodu napływają cudzoziemcy, stanowiący element niepożądany. Ustawa dzieli się na dwie części. Pierwsza dotyczy stosunków wewnętrznych, druga zagranicznych. Przewiduje ona obowiązek posiadania dokumentów osobistych dla wszystkich osób w wieku ponad lat 14. Dla ludności wiejskiej wydawanie tych dokumentów będzie powierzono urzędowi gminnym. Ustawa wprowadza też dokumenty terminowe, upoważniające do wyjazdu za granicę. Cudzoziemcy, przybywający do Polski powinni uzyskać na to zezwolenie władz administracyjnych.

P. Witos dowodzi, że wszyscy ci, przeciw którym ustawa jest skierowana, bez trudności zdobędą sobie potrzebne dokumenty, a ustawa dotknie tylko ludzi lojalnych ale niezadowolonych i nieświadomych. Mówca wnosi o odesłanie ustawy z powrotem do komisji.

P. Waleron (Wyzwolenie) zwraca uwagę, że taka ustawa dałaby administracji możliwość dopuszczania się nadużyć, a takich ustaw nie należy uchylać. Mówca poddaje krytyce poszczególne artykuły ustawy. W końcu przychylił się do wniosku p. Witosa.

P. Sadowski występuje również przeciw ustawie, przychylił się do wniosku p. Witosa i wnosi do art. 1. poprawkę, aby zamiast słów „winni posiadać dokumenty osobiste“ wstawić słowa „mają prawo żądać wydania im dokumentów osobistych“, co od razu zmieni charakter ustawy.

P. Lieberman mówi, że ustawa ta nie usunie chaosu paszportowego i wnosi o przejście nad ustawą do porządku dziennego, a uchwalenie następującej rezolucji: Wzywa się rząd, aby zniósł przymus paszportowy dla obywateli wewnątrz państwa na całym obszarze Rzeczypospolitej. Zdaniem mówcy ustawa wyraźnie łamie konstytucję w swoim ostatnim artykule, który powiada, że dzień wejścia w życie tej ustawy ustali minister spraw wewnętrznych. Tymczasem konstytucja powiada wyraźnie, że ustawy uchwalone przez Sejm wchodzi w życie w czasie przez nie same ustanowionym. Sejm nie może oddawać w ręce ministra prawa decydowania o tem, czy i kiedy ustawa ma obowiązywać. W dalszym ciągu za przejściem do porządku dziennego nad ustawą wypowiedzieli się pp. Putek i Weinzieher. P. Opala proponował odesłanie ustawy do komisji. P. Tomczak przyłączył się do wniosku p. Liebermana.

Po przemówieniu ks. Sobolewskiego w obronie ustawy, odrzucono w głosowaniu wniosek p. Liebermana o przejście nad ustawą do porządku dziennego, natomiast przyjęto wniosek p. Witosa o odesłanie ustawy do komisji. Odesłano też do komisji rezolucję proponowaną przez p. Liebermana.

Po krótkim sprawozdaniu p. Mieczkowskiemu przyjęto rezolucję, by rząd ponownie rozważył potrzebę przywrócenia w Częstochowie sądu okręgowego.

Na tem posiedzenie zamknięto.

Następne posiedzenie we wtorek 4. kwietnia br. o godzinie 4 po południu.

PRZED USTĄPIENIEM MIN. NARUTOWICZA

Warszawa. (Tel. wł.) 30. III. Potwierdzają się pogłoski o ustąpieniu m.n. Narutowicza. P. Narutowicz ma powrócić na swe poprzednie stanowisko w Szwa-

carji. Jako jego następcą wymieniany jest inż. Karwowski.

Cerkiew katolicka czy narodowa?

Cerkiew, do której przynależą unicy ruscy, nosi nazwę oficjalną grecko-katolickiej, to znaczy, że oni wyznają religję katolicką według obrządku greckiego (wschodniego) w odróżnieniu od obrządku rzymskiego.

Pod wpływem prądów politycznych i z antagonizmu do duchowieństwa polskiego, niektórzy księża ruscy próbowali przemycić do aktów urzędowych nazwę: **rusko-katolicka**, jak gdyby istniał jakiś obrządek ruski.

Następnie, gdy wśród duchowieństwa ruskiego zaostrzył się rozłam polityczny, pojawiła się nowa już całkiem bezsensowna nazwa: **ukraińsko-katolicka**. A już koroną tej nonsensownej metamorfozy jest nomenklatura najnowszej doby: **grecko-ukraiński urząd parafialny**.

Dziwotną ten, który mógł się urodzić tylko w rozczochranej głowie jakiegoś niedouczonego teologa ukraińskiego, pojawił się w ostatnich dniach w „Hrom. Wistnyku“ w komunikacie, nawołującego do zakupywania wydawnictwa pamiątkowego i przesyłania go do tego egzotycznego urzędu parafialnego. Okazuje się więc, że istnieje jakaś religia ukraińska obrządku greckiego.

Ten wybryk filozoficzno-humorystyczny, świadczący bądź co bądź o anarchizacyjnych stosunkach wśród duchowieństwa ruskiego, ma jednak podłoże natury poważnej, zasługujące na zanotowanie.

Wojna światowa wywołała niepożądany a nawet niebezpieczny dla kościoła katolickiego ruch, skierowany do tworzenia kościołów narodowych (autokefalia). Ruch ten podsycony przez samo duchowieństwo ogarnął obje półkuli i podróży ks. Szeptyckiego do Ameryki miała głównie na celu stłumienie tego ruchu separatystycznego wśród tamt. osadników ruskich, gdzie powstała i szybko rozwijała się „narodowa cerkiew ukraińska“. I w naszej dzielnicy dążności do odseparowania się od Rzymu nie są obce. Na Zachodzie ujął tę sprawę w swoje ręce Stapiński i prowadził ją na swój sposób demagogiczny w artykułach „Przyjaciele ludu“, oraz na wiecach, atakując ostro duchowieństwo i podrywając jego autorytet, zaś na Wschodzie do reformy cerkwi unickiej zabierają się... księża ukraińscy, na razie wenyliując tę kwestję tylko we własnym gronie i przygotowując teren operacyjny.

„Nywa“, miesięcznik poświęcony sprawom cerkiewnym i społecznym, w zeszycie styczniowym zamieścił dwa artykuły, jeden traktujący o autokefalii, drugi o języku liturgicznym.

Artykuł ks. dra Kostelnika pt. „Cerkiew narodowa czy powszechna?“ z powodów, które poniżej podamy, nie doczekał się końca, ale już z części wstępnej można wnioskować, quo vadit ks. redaktor. Wystarczy zacytować ustęp esencjonalny: „Jak się dowiadujemy, w Ameryce tysiące naszych braci odpadło już od kościoła powszechnego (katolickiego) i przyłączyło się do świeżo założonej narodowej cerkwi ukraińskiej“. W niedalekiej przyszłości, kiedy zmienią się obecne stosunki polityczne, bez wątpienia s'nie wzmoże się agitacja za cerkwią autokefalia także u nas w Galicji. Większa część narodu naszego jest prawosławna a obecne prawosławie uznaje zasadę nacjonalizmu cerkiewnego. Otóż dla ściślejszego połączenia obu części naszego narodu, jak niemniej dla ostatecznego odgraniczenia się od Moskali i Polaków, autokefalia cerkwi ukraińskiej będzie bardzo pożądana.

Na tem kończą się przesłanki ks. Kostelnika, ale z nich już widać, że i dla niego ta autokefalia musi być pożądana.

Drugi artykuł pt. „Ewangielja w mowie ukraińskiej“ wyszedł z pod pióra ks. Juliana Dzerowicza, dyrektora seminarjum nauczycielskiego we Lwowie. Autor biała nad tem, że jakkolwiek istnieje aprobowane jeszcze w r. 1903 tłumaczenie św. ewangelji na język ukraiński, dokonane przez ks. Baczyńskiego, duchowieństwo „reakcyjne“ nie chce się zdecydować na ten krok, aby bodaj po odśpiewaniu ewangelji w języku cerkiewnym odczytać ją jeszcze raz w języku ukraińskim. Ale nastają — powiada autor — czasy lepsze: prawosławne duchowieństwo ukraińskie odprawia już całe nabożeństwo w języku ukraińskim. Dlatego i my powinniśmy czytać narodowi ewangelję w języku ukraińskim. Możliwy ją odśpiewać po cerkiewnemu a potem odczytać po ukraińsku. Ale w pewne dni uroczyste, szczególnie ewangelję o mece Pańskiej powinno się odśpiewać tylko po ukraińsku. „Popróbnijcież wielobni Ojcowie, a spotka was zaraz zapłata“. zachęca ks. autor, wyjaśniając następnie, że lud nie rozumie „cerkowszczyzny“, zaledwie pojął niektóre słowa lub ustępy. Apeli końcowy opiewa: „Otóż, czcigodni Ojcowie, bierzmy się do pracy, szerzmy ewangelję w mowie ojczystej, podawajmy ją narodowi na jego własnej zaprawie! I będzie nam miło, gdy zobaczymy, jak naród całym swym jestestwem chłonać będzie słowa Chrystusa i dzieje ewangeliczne!“

Reformatorowie cerkwi unickiej nie od dziś przemysłiwują nad supremacją polityki nad religią. Jeszcze za czasów austriackich, gdy Stauropigia znajdowała się w ręku ukraińskim, zarząd wyzbył się całego zapasu nowych, zupełnie nie używanych czcio-

„MULTA“ we Lwowie, Hotel Europejski
n1369 poleca ze składu swego
MASZYNY ROLNICZE
z pomorskiej fabryki maszyn przedtem A. VENTZKIEGO, a mianowicie
PLUGI, KULTYWATORY, WYPIELACZE, BRONY itp. — po cenach fabrycznych.

KINO LEW n1382 **Dziś w sobotę 1 kwietnia 1922**
BŁĄDZĄCE DUSZE
Dramat II-serjowy w 6 aktach według powieści Dostojewskiego p. t. „IDYOTA“

nek, koniecznych dla drukowania ksiąg cerkiewnych, aby zahamować dalszy druk ksiąg w języku starosłowiańskim. Czcionki te oddano na sporządzenie amunicji. Niemniej sprzedano żydom zapasy przygotowanych do oprawy druków cerkiewnych. Wszystko w tym celu, aby uścielić drogę nowemu językowi liturgicznemu i cerkwi narodowej. Już w tym roku rozpoczął był ukraiński zarząd Stauropigii druk mszału w języku ukraińskim, co ks. Dzerowiczowi tak za imponowało w cerkwi prawosławnej.

Na odbytych w lutym br. zjeździe władków unickich omawiano szeroko te nowatorstwa, jakie księża politycy próbują przemycić. Przeciw odprawianiu służby bożej w języku ukraińskim a nawet przeciw dołatkowemu odczytywaniu ewangelji w tym języku wyśpiał najostrzej biskup stanisławowski ks. Chomyszyn, który acz ukraińcem czystej wody oświadczył, że język ukraiński nie jest wyrobiony i ustalony, dlatego słowa bożego podawać w nim nie wolno. Władcy potępili występy obu wyznawanych księży z projektami reformatorskimi i zakazał wogóle duchownym umieszczać w pismach artykuły, dotyczące w'ary lub obrządku, bez poprzedniej aprobaty władzy zwierzchniej. Takim cenzorem został ustanowiony ks. wicerektor Halaščczyński.

I „Nywa“ więcej się nie ukazała! Mogłibyśmy ograniczyć się na zarejestrowaniu tych fermentów, mierzających wśród politykującego duchowieństwa ruskiego, a właściwie tylko ukraińskiego, bo duchowieństwo moskalskie, choć okrzyczane jako ciągnące do prawosławia, stoi twardo przy unii. Ale niech nam wolno będzie uczynić jedną uwagę: Arcypasterz wybiera się w długą i uciążliwą podróż do Kanady i Ameryki, aby rozproszone owieczki spędzić napowrót do jednej owczarni, a pozostawieni przezeń tu w kraju na straży owarzni pasterze samą otwierają jej wrota. Takiego figla p'łata los ks. Szeptyckiemu!

Czy rząd nasz uważa, że ludność ruska w Polsce nie potrzebuje jego opieki? Czy rząd w tej sprawie nie ma nic do powiedzenia? (XX).

Maszynia Emaljowane
Wylączne zastępstwo na Małopolskę
Tow. Akc. Olkuskich Zakładów
wyróbów tłoczonych i emaljowan.
„WESTEN“
w OLKUSZU
objęto n1366
„SPOŁEM“
Związkowe Towarzystwo Krolowe
Lwów, ul. Trzeciego Maja 19.
Adres tel. Spolem Lwów.

Parcela
budowane w różnych rozmiarach nadające się na budynki mieszkalne oraz przemysłowe obok przystanku tramwajowego do sprzedania. Bliższa wiadomość w Dyrekcji rzeźni 1358 mijskiej na Gabryelówce.

Penjonat „POLONIA“ Batorego 34, po-
koje z całym utrzymaniem. n936

FABRYCZNY
skład przyborów
DENTYSTYCZNYCH
poszukuje lokalu
złożonego z 3 pokoi — na pierwszym
piętrze — we Lwowie
tylko w śródmieściu.
Dokładne oferty pisemne lub ustne z podaniem opisu i rozmiarów lokalu, oraz czasu objęcia — Krzysztofowicz, —
Sokoła 4, II. p. 1365

Monopol tytoniowy.

Na wczorajszym posiedzeniu Pol. Tow. ekonomicznego dr. Gałuszka wygłosił bardzo interesujący odczyt o monopolu tytoniowym. Referent wspominał na wstępie o państwach, gdzie nie ma monopolu tytoniowego, jak Anglja, gdzie istnieje tylko wysoki cło na tytoń ale w kraju tym uprawiać tytoń nie wolno. Wolny handel istnieje również w Stanach Zjedn. i Niemczech. Obowiązujący tam jednak podatek banderolowy daje największą sposobność do nadużyć i nie zapewnia konsumentowi otrzymania za większą cenę lepszego gatunku tytoniu. Co do monopolu to istnieje on prawie na całym świecie. Portugalia wprowadziła go w 16 w. Austria w r. 1670, Francja 1674, Włochy w r. 1865, Hiszpanja w r. 1730, Rumunja w r. 1865, Serbja 1885, Turcja 1884, Czarnogóra 1902, nawet Japonja w r. 1904. I obecnie we wszystkich państwach objawia się ekspansja w kierunku wprowadzenia monopolu. I gdy przy monopolu można stopniować podatek zależnie od jakości wyrobu, przy banderolach system ten jest utrudniony i daje sposobność do wielu nadużyć i fałszerstw. Monopol natomiast zapewnia konsumentowi zakupno za tę samą cenę jednakowego gatunku w całym państwie. Co do kosztów fabrykacji monopolowej to są one o wiele tańsze od fabrykacji wolnej. Przy monopolu odpadają koszty olbrzymiego personelu administracyjnego, reklamy, podróży agentów, utrzymywania wspaniałych sklepów, co pociąga za sobą 40 proc. kosztów. Niesłusznie i wprost tendencyjne są zarzuty, jakoby w fabrykach monopolowych robotnicy byli gorzej płatni i traktowani niż w prywatnych. Dr. Gałuszka na podstawie dat urzędowych stwierdził, że w dawnych fabrykach monopolowych robotnicy byli najlepiej płatni i jeszcze przed wprowadzeniem kas chorych mieli wszelkie udogodnienia i dobrodziejstwa, jakie zapewniają kasy chorych.

A teraz dochody. Wobec niesprawności naszego aparatu skarbowego w innych dzielnicach podatek banderolowy natrafiby na rozmaite trudności i nie zapewniałby państwu takiego dochodu, jaki daje monopol. Na podstawie dat porównawczych można osadzić różnicę dochodów państwowych z wolnego handlu a monopolu. Oto w r. 1913 Stany Zjednoczone na 100 milj. ludności dały dochodu z podatku tytoniowego 36 milj. dolarów, Niemcy 80 milj. marek a w Rosji 74 milj. rubli. Natomiast monopol dał w tym samym czasie w Austrii 344 milj. kor. brutto a 222 milj. netto, a we Francji 545 milj. fr. brutto a 429 milj. fr. netto.

W dalszym ciągu referent zwrócił uwagę na fałszerstwa banderolowe, które rozpowszechniły się w ostatnich czasach. Powstały wprost fabryki, wyrabiające fałszywe banderole i handel używanymi banderolami. Niedawno władze skarbowe skonfiskowały 200 kg. zużytych banderol przygotowanych do handlu. A musimy się liczyć z tem, że z chwilą wprowadzenia wolnego handlu tytoniem, wobec zniesienia granicy celnej z Gdańskiem, powstaną tam niemieckie fabryki tytoniu, które wprost zaleją Polskę i nie ma siły, która by wytrzymała konkurencję z przemysłem niemieckim. W końcu referent podkreślił, że aczkolwiek brak dat konsumpcji, można na pewno obliczyć, że dochód z monopolu zapewniłby państwu najmniej 70 miliardów rocznie. Tego dochodu państwo nie powinno bagatelizować i nie bronią interesów państwa ci, którzy walczą przeciw monopolowi.

Nad referatem tym rozwinęła się obszerna dyskusja.

Rektor dr. Pawlik zwrócił uwagę, że pracując razem ze ś. p. prof. Rejberskim, znakomitym znawcą „prawy tytoniu“, miał sposobność przekonać się, że na terenie małopolskim udawały się najlepsze gatunki tytoniu. Rząd austriacki jednak nie pozwalał na uprawę u nas tych lepszych gatunków, bo popierał plantatorów węgierskich. Mówca oświadczył się za monopolem.

Inż. Kolischer w dłuższym wywodzie wykazywał dodatnie strony monopolu, nazywając zbrodnia-rzami tych, którzy występują przeciw monopolowi.

Przemawiali jeszcze pp. dr. Bieńkowski, inż. Łoziński, Thom, dr. Krzemicki, Jaskólski i w. in. Większość mówców oświadczyła się za monopolem.

Zapisujcie się do „Rozwoju“.

OGŁOSZENIA.

LUNAPARK

P szukuję kilku współników z większym kapitałem do założenia „Lunaparku” we Lwowie. Urządzenia częściowe i koncesję posiadam. Doskonały plac zapewniony. Zgłoszenia pisemne pod „Lunapark” do Biura ogłosz. Krzysztofowicza Sekota 4 II. piętro 1354

KUPNO I SPRZEDAŻ.

Do sprzedania różne meble antyczne mahoniowe i z czystoty, duży salon antyczny mahoniowy o 12 krzesłach, fotelu i kanapy. Stolarnia Kołtaja 5. 1182

Wapno wyorowe i budowlane Krasowskie dostarcza wagonami najtaniej inż. Słowik — Lwów, Żółkiewska 94. 1242

Oryginalne aparaty do gaszenia ognia „Minimax” oraz ładunki zapasowe poleca M. Kierski handel towarów żelaznych Lwów, pasaż Mikolascha, filja Tarnopol, hotel Puntscherta. 1331

Chazyjate do sprzedania I waga osobowa. Nieustająca wysawa plac Halicki, 1350

Persepiany, pianina, harmonie, kupno, sprzedaż, zamiana — Kaim, Kozerzka 16. 1348

Pracownia sukien damskich Rozalii Dourdon, Lwów, Rutowskiego 8, sprzedaje wszelkie formy, na żądanie fastryguje, oraz kurs króju i szycia. 5210

Sprzedam tanio najdoskonalszy filtracyjny aparat do piwa „Brilliant” nie używany. Zgłoszenia we fabryce firmy J. A. Baczewski, Zniesienie koło Lwowa. 1279

Inteligentni Lwów — prowincja otrzymują za gwarancją zyskową pamiątkę patriotyczną do rozprowadzenia — Oferty „Pszczółka” biuro ogłoszeń Pietraszka Warszawa, Marszałkowska 115 1296

POSADY POSZUKIWANE.

Rutynowany kandydat notarialny poszukuje posady. — Zgłoszenia pod „Kandydat” Kraków, Ruch. 1393

Kandydat notarialny, Polak, rzym. kat. kawaler. poszukuje zaraz po ady — szczegóły listownie — Zgłoszenia pod „Kandydat” Złoczów, restanle. 1345

Kurs tańców rozpoczynam 2 kwietnia w najkrótszym czasie wyuczę — Nowicki, Pańska 16. 1205

WOLNE POSADY.

Kasjerka rutynowana z kancją potrzebna do firmy Antoniego Uwiery, Lwów, Halicka 10, 1351

MIESZKANIA.

Poszukuje 1 lub 2 pokoje na biuro techniczne w śródmieściu lub w pobliżu śródmieścia. Może być na piętrze. Czynsz wedle umowy. Zgłoszenia pod „Wygodą” do redakcji „Polskiej” Romanowicza 10. 1195

Inteligentna osoba zamie się domem i gospodarstwem najchętniej na prowincji — zgłoszenia do Słowa pod „Wanda”. 1340

Starszemu panu za odnalezienie niepotrzebnej kuchni będą gotować kobieta lat 50. Wiadomość przez grzeczność u St. Masłowskiego Batoiego 14 Lwów. 1182

Wynajmę od 1 maja do 30 września pokój z całym utrzymaniem i obsługą na wsi zdrowej, podgórskiej okolicy nad Dunajcem, za wynagrodzeniem dwa tysiące np. dziennie od osoby. Nowy Sącz, skrytka nr. 8. 1323

Młoda mężatka podejmie się opieki i gotowania za wikt i mieszkanie przy młodej pani lub pannie która wyjeżdża do miejsca kąpielowego. Zgłoszenia pod „Opieka” Lwów, Słowo Polskie. 1267

Pokój lub dwa elegancko umeblowane, z całym obfitem utrzymaniem, wynajmie za możliwym. Ziemianin, Zofii 32 A. parter prawy 3—5. 1378

NAUKA I WYCHOWANIE.

W „Kole Pracy” katol. pol. kobiet ul. Koralkowa 1. 4. rozpoczyna się kurs modniarstwa w godz. popołudniowych. 1367

RÓŻNE DONIESIENIA.

„Anens” z przed blisko 2 lat, jeżeli z za swiatów powrócił, zechce dać znak życia w ciągu marca b. r.: „Belline” do administracji Słowa Polskiego. 1100

Do nabycia piękne suknie

najnowsze modele wiedeńskie. Sprzedaż hurtowna i detaliczna. Wiadomość: Reklama Prasowa Chorążczyzna 7 1355

Najlepsze nasiona

gospodarowe, iężne, warzywne, kwiatowe z gwarancją czystości i siły kiełkowania, drzewka owocowe i ozdobne, krzewy róże pienne i krzaczaste oraz wszelkie artykuły, wchodzące w zakres ogrodnictwa i rolnictwa. Towar doborowy. Cennika w tym roku nie wydałem; ceny podaję na życzenie listownie. E. Freege, Kraków. 67

GOŁOWE LUKSUSOWE 1371 UBRANIA

SKARPEŁKI i zwykłe wyborowe GATUNKI

Zarzutki Płaszczki nieprzemakalne UBRANKA przepiękne NOWOŚCI

Z. T. SKRZYPEK Pasaż Mikolascha.

Kursa handlowe

rozpoczynają się 5 kwietnia.

Nauka buchalterji, korespondencji handl. i bank., rachunków kupieckich, ekonomji społ. i techniki handlu. Kurs kończy się egzaminem w Państw. Akademii handl. Równocześnie kurs stenografii polskiej i w obcych językach, pisanie na maszynie, kaligrafii, oraz obcych języków podług łatwej i praktycznej metody. Wpisy przyjmuje się od 10—1 i od 5—8 godz. Dyr. P. Rutkowski, Zybkiewicza 41. 1280

NACZYNNIA EMALIOWANE

i wszystkie kuchenne przybory najtaniej poleca ANTONI HALLSKI, Lwów, Sobieskiego 3. 1018

Departament VII. Intendantury M. S. Wojsk. L. 22474/K.Z.

Przetarg

na dostawę

mąki żytniej 80-82%⁰, grochu, pszenicy, kaszy, jęczm., gryśniku kukur., kaszy hrecz. i manny, słoniny, tłuszczu jadalnego, owsa, kawy ziarnistej, herbaty oraz ryżu

odbędzie się w Komisji żywnościowej Dep. VII. Int. (Warszawa, Nalewki 4.)

w dniu 13 kwietnia b. r. o godz. 11.

Ustawowo osteplowane w zabezpieczonych i zalakowanych kopertach składać należy w wyżej wspomnianej Komisji do dnia 12. kwietnia b. r. do godz. 15. Późniejsze oferty rozpatrywane nie będą.

Do ofert należy dołączyć kwit Centralnej Kasy Państwowej względnie jej Oddziałów na wpłacone wadium w wysokości 2% od kwoty oferowanej dostawy oraz opieczetowane próby oferowanych produktów. Wadium nieutrzymującym się przy przetargu będzie natychmiast zwrócone.

Kaucje na zabezpieczenie dotrzymania warunków umowy określa się na 10% wartości dostawy.

Do przetargu następnego dopuszczeni będą tylko oferenci, którzy w powyżej oznaczonym terminie złożyli oferty.

Komisja Żywn. zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia choćby najtańszej oferty bez podania oferentem powodów.

Większa ilość

PRZEZY CHOMONTOWYCH

z żółtej skóry, nadzwyczaj solidnie wykonanych jest DO SPRZEDANIA (Na parę kosi za 65.000 mkp.). Szczególnie nadają się do użytku w komunikacji kołowej przemysłu spedycyjnego i lotowego gorzelni (itd.) jakoteż dla własnych celów, większych rolników itp. 1073

Wiadomość: KRZYSZTOFOWICZ, Lwów, Sekota 4/II p

Biuro pośrednictwa pracy

przy małopolskim Oddziale Związku pracującej inteligencji polskiej z Rusi poleca swoich członków na wakujące posady w różnych gądzianach rolnictwa, przemysłu i handlu. Lwów, ul. Bielewskiego 6, od godz. 11—1 i od 5—7. 5211

Zawiadamia się, że

Fa Bracia Groedel

w Demni wyonej ad Skole zaprowadziła w swym składzie przy ul. Grodeckiej 109, detaliczną sprzedaż desek i innych materiałów tartych własnych tartaków oraz drzewa opałowego. 1370

FOTELE-KRZESŁA

STYLOWE i z wyjązkiem z twardego lub miękkiego drzewa poleca najtaniej

MEBLE

stylowe podług wzorów na zamówienie

WYPRAWY KUCHENNE

w wielkim wyborze

poleca pracownia stolarska p. i. 1050

Gabryel Barański

Lwów, ul. Kochanowskiego 87.

KUPUJEMY

materiały introligatorskie, płótno introligatorskie (procz Kaliko)

ERNST ARNDT

POZNAŃ 1324 28 Grudnia 3.

Konkurs.

Institut nauczycielski Tow. Naucz. Szkół średnich i wyższych kolo łódzkiego w Łodzi, subwencjonowany przez Ministerstwo W. R. i O. P., a pozostający pod opieką Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego, rozpisuje niniejszem konkurs

na stanowisko docentów

następujących przedmiotów:

języka i literatury polskiej, historii polskiej i powszechnej, pedagogii i dydaktyki, logiki, psychologii i historii filozofii, geografii, nauk przyrodniczych, chemji, matematyki, fizyki, filozofji klasycznej, gimnastyki i wychowania fizycznego.

Institut zapewnia docentom o godzinie tygodniowo wykładów, płatnych po 2000 Mk. za godzinę, nadto stosownie od umow wynagrodzenie za wykłady publiczne, wreszcie pomoc przy uzyskaniu posady nauczyciela szkół średnich, państw wych lub prywatnych w Łodzi i przy wyszukaniu mieszkania.

Celem Instytutu jest dokształcanie nauczycieli szkół średnich i powszechnych, nadto urządzenie wykładów publicznych o poziomie uniwersyteckim. 1301

W roku szkolnym 1922/3 czynny będzie semestr II.

Wykłady rozpoczną się 10 września 1922. Podania opatrzone odykami dok. mentów i dowodami pracy naukowej przesyłać należy do dnia 10 kwietnia do Instytutu nauczycielskiego T. N. S. S. i W. w Łodzi, ul. Dzielna 58.

W Łodzi, dnia 10 marca 1922.

(—) Józef Kowalczyk

sekretarz.

(—) Tadeusz Czapeczyński kierownik.

Egzeme, Liszaje, Śwedenie skóry

usuwa radykalna maść

„LAINAGE” wyrobu laborat. chemicz. - farm. A. Gąseckiego w Warszawie, Freta 16. Sprzedają apteki i składy apteczne. 981

FARBY, LAKIERY, POKROSTY

oraz wszelkie przybory do malowania
poleca najtaniej **Ludwik Hoszowski**
Lwów, Akademicka 3. 1214

WYROBY SZCZOTKARSKIE

poleca najtaniej **Ludwik Hoszowski, Lwów**
AKADEMICKA 3. 1213

ZGŁOSZENIA DO PENSJONATU W IWONICZU

na pierwszy sezon przyjmuje Teodorowiczowa
Lwów, Chorańczyzny 18, od godz. 5 — 7, wieczór. 1363

Dyrekcja kolei państwowych w Stanisławowie rozpisuje konkurs na posadę LEKARZA KOBEJOWEGO

kontraktowego w Zabłotowie

Okręg ten sanitarny obejmuje przestrzeń linii kolejowej Lwów — Niepołomice od km. 203.1 do km. 241.58, ze stacjami Matyjowce, Zabłotów, Widynów, Śniatyn—Zalucze.

Wynagrodzenie przywiązane do czynności lekarskich w tym okręgu wynosi około 12.000 marek, oraz odpowiedni dodatek, uzależniony od iloſtatu rodzinnego.

Ubiegający się o tę posadę winni wykazać się

1. Obywatelstwem Państwa Polskiego,
2. Dowodem uprawniającym ich do odbywania praktyki lekarskiej w Państwie Polskiem.
3. Dowodem odbytej praktyki lekarskiej w zakresie położnictwa.
4. Curriculum vitae.
5. Dowodem zdolności rozpoznawania barw stwierdzonym przez okulistę.

Podania należyce ostemplowane należy wnosić do Dyrekcji kolei państwowych (Wydziału I) najdalej do 15 kwietnia b. r.

Kierownik Dyrekcji kolei państwowych. 1359

Fabryka maszyn rolniczych

„ODLEW”

Kraków, Grzegórzki, przyjmuje wszelkie roboty wchodzące w zakres odlewnictwa, obróbki metali jak: tokarskie, ślusarskie itd. po cenach jak najprzystępniejszych. 1246

Drogerya

w powiatowym mieście księstwa Poznańskiego w najlepszym położeniu przy Rynku, ze znacznymi zapasami towarów, bardzo dobrze zaprowadzona, zapewniająca egzystencję, z powodu zmiany stosunków, **zaraz na sprzedaż.**

Do objęcia potrzeba 4 — 5 milionów marek. Zgłoszenia pod nr. 13, 19, do biura ogłoszeń „PAR” Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 8. 1326

Prenumeratę na „Słowo Polskie” przyjmie Administracja „Słowa Polskiego” Lwów, Zimorowicza. 11-15.

Nasiona

na świeższe warzyw i kwiatów

erfurckie i krajowe w torebkach malowanych po 25 i 35 mkp. tylko hurtownie dla sklepów i Kółek rolniczych z odpowiednim rabatem najmniej 200 pakietów wysyła

Anaszkiewia Franciszek, Przeworsk. 132

Stowarzyszenia dobroczynne Lwów — prowincja mogą wydanie zwiększyć fundusze przez sprzedaż aktualnej pamiatki patriotycznej — ołtary „Rzecz” biuro ogłoszeń Pietraszka, Warszawa, Marszałkowska 115. 1295

Fabryka SAMOCHODÓW „AUTO-MOTOR”

Ska Akcyjna w Lwowie

Lwów, Kopernika 5456. — Tel. 194.
Kraków, Dębni, Barska 12. — Tel. 153.

Wyłączne zastępstwo na Polskę samochodów marki

S T E Y R

(Austr. Tow. Fabryki Iron)

1185

DOSTARCZA NATYCHMIAST

SAMOCHODY OSOBOWE 6-cio cylindrowe 12,40 HP. najnowszej typu. Naprawa samochodów i pługów motorowych. Garaże, przybory, łożyska, kulkowe pneumatyki, smary.

Towarzystwo Zaliczkowe w Lisku
Stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką zaprasza swych członków na

Walne Zgromadzenie

które odbędzie się dnia 9 kwietnia 1922 o godz. 5 popołudniu, bez względu na ilość obecnych w sali Towarzystwa zaliczkowego z następującym porządkiem dziennym:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego Zgromadzenia.
2. Sprawozdanie Dyrekcji z czynności i rachunków za rok 1921.
3. Wnioski Komisji rewizyjnej na udzielenie absolutorjum Dyrekcji z czynności i rachunków za r. 1921.
4. Zatwierdzenie wniosków Rady nadzorczej co do rozdziału czystego zysku.
5. Wybór 3-ch członków Komisji rewizyjnej i jednego zastępcy do sprawdzenia rachunków za rok 1922
6. Wnioski członków.

Lisko, dnia 26 marca 1922

1361

Sekretarz
F. Ocetkiewicz mp.

Prezes
A. hr. Krasicki mp.

Perfumeryę, Wody kołoińskie i Mydła toaletowe

poleca najtaniej

1212

Ludwik Hoszowski, Lwów
Akademicka 3.

Drzewo

wprost od producentów (z wyłączeniem pośredników) zakupię dla siebie i skiego konsorcjum większą ilość exportowego miękkiego materiału tartego, tudzież kłose dębowe i ma gatunek: Złoty, do biura „Ruch” Kraków, Szczepańska 9 pod „Anglia”. 1297

Magistrat miasta Lublina wydziałowi na warunkach ulgowych 194

TEATR MIEJSKI

na przeciąg 2 do 3 lat. Ofertę przedstawienia winien wyazać się kwalifikacjami do samodzielnego prowadzenia sceny (dramat, komedia, farsa i tzw. wojewil). Wyczerpujące oferty składać należy do dnia 10 kwietnia roku bieżącego.

Wysprzedaż Demobilu Francuskiego!!

Niebywała okazja dla robotników włościan i służby dworskiej

garnitur 3.000, spodnie 1.600, owijacze 500
koszule 750, kaletony 750, tzewiki 1.800
poleca Przedsiębiorstwo handlowe Dr Kruczkowski, Lwów,
Snopkowska 10, sprzedaż detaliczna Pasaż Miłolascha
naprzeciw Kina „LUX”. 1313

Ważne dla miłośników! Pies nowozelandzki, doskonale w ortu cy z wody kaczki i ryby, przydadzą do polowania na sroki — do sprzedaży Adres: Zagajewska Złota, Stanisławów, Grenkowa 9. 1222